

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

731

Vragen van de leden **Groothuizen** (D66) en **Van Toorenborg** (CDA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Lange rijen bij registratie in Ter Apel»* (ingezonden 5 oktober 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 9 november 2020) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 499.

Vraag 1 t/m 4

Hoe kan het dat in antwoorden op Kamervragen¹ wordt gezegd dat «de opvanglocatie voor asielzoekers die nog niet geregistreerd zijn [is] aangepast, zodat degenen die gedurende de dag niet meer kunnen worden geregistreerd in een bed kunnen slapen», terwijl uit berichtgeving in de Volkskrant² van diezelfde dag blijkt dat dit in de praktijk niet het geval is?

Waarom is er nog steeds niet voor elke aangekomen asielzoeker een matras beschikbaar, terwijl verwacht kon worden dat met het heropenen van verschillende grenzen binnen de Europese Unie de afgelopen periode de instroom weer zou toenemen?

Hoe komt het dat de asielketen tijdens (licht) verhoogde instroom altijd achter de feiten aan lijkt te lopen? Welke concrete maatregelen neemt u om te zorgen dat de asielketen voortaan wel adequaat kan anticiperen op (licht) verhoogde instroom?

Wilt u ervoor zorgen dat er vanaf nu gewoon altijd een matras beschikbaar is bij het aanmeldcentrum in Ter Apel als er nieuwe asielzoekers arriveren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1 t/m 4

In de beantwoording op de schriftelijke vragen van de leden Van Toorenborg (CDA) en Groothuizen (D66) over het bericht «Lange rijen bij registratie in Ter Apel» ingezonden op 18 augustus 2020 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, 232) is beschreven hoe het aanmeldproces op dat moment, rekening houdend met de COVID-maatregelen, was ingericht. Daarbij heb ik aangegeven dat afhankelijk van het moment waarop asielzoekers zich melden in Ter Apel, er een bed beschikbaar is. Met de ingebruikname van een vijftal

¹ Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Van Toorenborg (CDA) en Groothuizen (D66) over het bericht «Lange rijen bij registratie in Ter Apel» (2020Z14794)

² Volkskrant, 30 september 2020, «Asielzoekers slapen in Ter Apel wéér op de grond»

nieuwe paviljoens per 30 september jl., is de situatie daarmee ook veranderd. Ik licht de nieuwe situatie hieronder graag toe en zal daarbij de door u gestelde vragen beantwoorden.

Om de asielzoekers en het personeel van de betrokken ketenpartners zo goed mogelijk te beschermen, is het van belang dat nieuwe asielzoekers eerst door GezondheidsZorg Asielzoekers (GZA) worden gecontroleerd op coronaverschijnselen alvorens zij het aanmeldproces doorlopen. Indien er geen sprake is van coronaverschijnselen, zal de asielzoeker direct administratief geregistreerd worden door de IND. Na deze registratie vindt identificatie en registratie (I&R) van de asielzoeker plaats door de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie. Hierna stroomt een asielzoeker door naar de Centrale Opvang Locatie (COL) van COA.

Thans geldt dat asielzoekers die zich overdag binnen de reguliere openingstijden (dat wil zeggen tussen 08.00 en 17.00 uur) melden in Ter Apel om een asielaanvraag in te dienen, diezelfde dag door de IND worden geregistreerd. Alle inzet is erop gericht dat iedereen diezelfde dag nog het I&R-proces bij AVIM doorloopt, waarna men opgevangen wordt in de reguliere opvang van de COL. Hier ontvangen asielzoekers opvang en begeleiding van COA. Dat wil zeggen dat zij naast een bed onder andere maaltijden en verzorgingsproducten ontvangen. Dit lukt doorgaans goed. Echter wanneer het I&R-proces, dat enige tijd in beslag neemt, niet meer op diezelfde dag kan plaatsvinden, zal de asielzoeker de nacht doorbrengen in een van de nieuw in gebruik genomen paviljoens. Er zijn vier paviljoens beschikbaar voor asielzoekers die al wel door GZA zijn gecontroleerd op coronaverschijnselen en door de IND zijn geregistreerd. Deze paviljoens zijn verwarmd en er zijn bedden beschikbaar. In principe doorloopt een asielzoeker de volgende dag dan alsnog het I&R-proces.

Asielzoekers die buiten de reguliere openingstijden aankomen, gaan ongeregistreerd naar een apart, daartoe aangewezen, paviljoen van het COA. Deze vernieuwde «wachtkamer» is verwarmd alwaar men kan plaatsnemen op een stoel. Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor gezinnen en kwetsbare asielzoekers (zoals AMV'ers). «De wachtkamer» is afgescheiden van de overige paviljoens, omdat de noodzakelijke GZA-check alsmede de registratie door de IND nog niet heeft plaatsgevonden. Deze groep asielzoekers wordt de volgende dag altijd eerst door GZA gecheckt op coronaverschijnselen en doorloopt vervolgens het registratieproces bij de IND alvorens zij door AVIM in Ter Apel of Budel worden gezien. Mogelijk ten overvloede wil ik nog benadrukken dat niet iedereen die zich in Ter Apel meldt komt voor een eerste asielaanvraag. Dagelijks melden zich hier ook mensen in het kader van hervestiging, een herhaalde asielaanvraag of een MVV (Machtiging Voorlopig Verblijf). Zo kan het beeld ontstaan dat veel asielzoekers in Ter Apel wachten op de start van het aanmeldproces terwijl een deel van hen het aanmeldproces niet zal doorlopen.

Het aangehaalde krantenartikel waarnaar verwezen wordt in de huidige set Kamervragen van de leden Groothuizen (D66) en Van Toorenburg (CDA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het bericht «Lange rijen bij registratie in Ter Apel», beschrijft de situatie van vóór de ingebruikname van de paviljoens. De opvangcapaciteit was destijds beperkter waardoor het helaas voorkwam dat bij een onverwachte piek asielzoekers meerdere nachten op een stoel in de wachtruimte verbleven.

Ik vind het van groot belang dat asielzoekers die naar Nederland komen om asiel aan te vragen op een humane manier worden opgevangen, daarbij kijk ik ook naar een inzet om openingstijden te verruimen. Met de ingebruikname van een vijftal nieuwe paviljoens is de schaarse opvangcapaciteit als gevolg van de coronamaatregelen voor wat betreft het aanmeldproces in Ter Apel uitgebreid. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat asielzoekers twee nachten doorbrengen in de «wachtkamer», maar bij een onverwachte piek in het aantal aanmeldingen waarbij kwetsbare asielzoekers voorrang krijgen, is het niet altijd te voorkomen.

Door de ketenpartners wordt de diverse instroom in Ter Apel nauwlettend gemonitord. Bij een structurele en substantiële verhoging van de instroom zal de capaciteit van het aanmeldproces in overleg met de ketenpartners worden vergroot. Om dit proces te ondersteunen heb ik een ketenregisseur aangesteld, die samen met de ketenpartners in Ter Apel het aanmeldproces, met in achtneming van de coronamaatregelen, verder zal optimaliseren. De ketenregisseur zal op korte termijn beginnen.